

Ontwikkelingssamenwerking werkt wel

Edukans partners vertellen waarom zij uw steun waarderen

Wat vindt u: belangrijk of onbelangrijk? Een meisje in Ethiopië gaat naar school en heeft een kans op een betere toekomst voor zichzelf en haar familie. Een jongen in Malawi zit niet meer onder een boom, maar in een klaslokaal op een bankje. Hij leert een stuk beter nu. In India hebben tien moeders en vaders in een oudercomité aan de lokale leerkracht gevraagd of hij niet meer zoveel afwezig wil zijn. Hun kinderen moeten goed onderwijs krijgen. De lokale partnerorganisaties van Edukans zijn trots op deze resultaten, maar in Nederland twijfelen steeds meer mensen aan het belang ervan.

In India steunt Edukans het project Education on Wheels. Kinderen uit de sloppenwijk gaan met de bus naar school.

Boevenbendes

Ontwikkelingssamenwerking werkt niet. Het is een geluid dat steeds vaker klinkt. Critici zien te weinig resultaten. Het blijft oorlog en mensen blijven arm. Dus het bedrag dat de overheid voor hulp aan de derde wereld reserveert moet veel lager of helemaal afgeschaft worden. Het geld kan beter teruggegeven worden aan de Nederlandse burger, die het in deze tijd van economische crisis al zo zwaar heeft. Als we politici als Geert Wilders (PVV) en Arend Jan Boekstijn (VVD) mogen geloven, is het niet de moeite waard om ontwikkelingsorganisaties overheidsgeld te geven. Ze steunen toch voornamelijk boevenbendes en corrupte regimes.

Als dit waar was, zou wat Edukans betreft al het geld voor ontwikkelingssamenwerking besteed mogen worden aan het aanvullen van de staatskas. Maar uit ervaring kan Edukans zeggen: ontwikkelingssamenwerking heeft wel degelijk zin. De organisatie doet er alles aan om het geld goed terecht te laten komen. Nederland moet blijven omzien naar kwetsbare mensen in arme landen. Juist zij worden naar verwachting zwaar getroffen door deze economische crisis, omdat zij geen enkele buffer hebben om tegenvallers op te vangen.

Naar school

Edukans werkt hard door aan beter onderwijs in Malawi, Oeganda, Kenia, India, Peru en Ethiopië, omdat in deze landen nog altijd onder de maat wordt gepresteerd. Wereldwijd gaan 72 miljoen kinderen niet naar school. In de Millenniumdoelen, waaraan Nederland zich geïnteresseerd heeft, is de afspraak vastgelegd dat in 2015 wereldwijd alle kinderen naar school gaan. Edukans wil bijdragen aan het behalen van dit doel, bijvoorbeeld door

het steunen van kleuteronderwijs in Delhi, India. Hier werken veel vrouwen uit de sloppenwijken op de vuilnisbelt. Ze zoeken naar bruikbare of verkoopbare spullen. Hun kinderen spelen in het afval. Dankzij kleuterscholen gaan nu zo'n 1000 kleuters niet meer met hun moeder mee als zij aan het werk gaat, maar gaan naar school. Op de kleuterscholen van de organisatie Asha Deep kunnen de kinderen zich ontwikkelen en krijgen ze les op een motiverende manier, waardoor ze merken dat onderwijs leuk is. Deze kleuters beginnen straks goed voorbereid aan de basisschool en ze houden het daar vol.

Betrokkenheid

'We werken bij Edukans vanuit verschillende kernwaarden', zegt Kees de Jong, directeur van Edukans. 'Een belangrijke waarde is betrokkenheid.' In de discussie die nu in de politiek wordt gevoerd over het nut van ontwikkelingssamenwerking, komt betrokkenheid nauwelijks aan bod. Er wordt gesproken over de effectiviteit van hulp, meetbare resultaten en het leveren van maatwerk. Maar ga maar eens na: waarom geeft u eigenlijk geld aan Edukans? Om een slecht geweten af te kopen? Omdat u veel belang hecht aan de resultaten van het werk dat met uw geld kan worden gedaan? Of is het omdat u zich betrokken voelt bij het lot van uw medemens in een land ver weg? Er zijn geen cijfers bekend, maar vaak geven mensen juist vanuit die (christelijke) betrokkenheid. Dat is een belangrijk aspect van ontwikkelingssamenwerking dat in het publieke debat vaak vergeten wordt.

Zelfbewustzijn

De effecten van het werk van Edukans zijn niet terug te zien in de groei van de economie van een land. Ook kan Edukans niet claimen dat het aantal burgeroorlogen

Spelen in het afval of naar school?

is afgenomen dankzij haar werk. Wat het werk van Edukans betekent voor kinderen en volwassenen in de zes landen waar Edukans werkt, is het best te zien op lokaal niveau. Mensen voelen zich zekerder, omdat ze weten dat ergens in een rijk land in het westen mensen wonen, die zich betrokken voelen bij hoe het met hen gaat. Ze voelen zich gesteund om hun eigen situatie te verbeteren. Dat lijkt misschien onbelangrijk, maar dat is het niet, volgens Jose T.D. uit India. Hij is projectleider van CATALIS, een trainingscentrum in Orissa en partner van Edukans.

'In India is nog veel discriminatie door het kastensysteem, ook al is dat allang afgeschaft. Voor de mensen in Nederland maakt het niet uit uit welke kaste mensen hier komen. Als we beginnen te werken in de dorpen, waar mensen al jarenlang slecht worden behandeld door hun bureaus, overheidsfunctionarissen en zakenmensen, dan kunnen ze bijna niet geloven dat er in Nederland mensen zijn die het beste met hen voor hebben. Als blijkt dat een school echt van de grond komt en dat wij nergens heengaan voordat ze hun situatie verbeterd hebben, durven ze erop te vertrouwen dat ze een betere toekomst tegemoet gaan. Ze worden heus niet ineens stinkend >>

Etreme droogte stel Ethiopië voor uitdagingen.

>> rijk, maar ze hebben het hele jaar voldoende te eten en kunnen hun kinderen naar school sturen.'

Het resultaat is niet van aantoonbaar landelijk economisch belang. Tegen de economische groei die werd gerealiseerd in de Indiase IT sector de afgelopen jaren bijvoorbeeld valt dit resultaat weg. De economische groei vindt in het voorbeeld van Jose plaats op lokale schaal. Het gaat misschien om een vooruitgang van 100 euro per jaar per gezin op het platteland. Dat is niet genoeg om op te vallen, maar wel om een verschil te maken voor gemiddeld twee volwassenen en zes kinderen. Jose T.D. 'In India werken we in bijna 1000 dorpen in totaal. Daar wonen volgens onze berekeningen meer dan 100.000 kinderen die een betere toekomst tegemoet gaan dan hun ouders.'

Ingrid Guzman (links) in een workshop over kwaliteit van onderwijs.

Lange adem

De kritiek dat resultaten niet genoeg zichtbaar zijn, is best te begrijpen. In het geval van Edukans speelt mee dat alle projecten zich richten op de verbetering van onderwijs. De Jong: 'Onderwijs is iets van de lange adem. Resultaten zie je niet van de ene op de andere dag, zoals bij noodhulp bijvoorbeeld.' Daardoor is het moeilijk om aan te tonen wat precies het resultaat is van een project dat door een partnerorganisatie wordt uitgevoerd. Er spelen nog zoveel andere factoren mee bij het wel of niet slagen ervan. Aniley Amentie van het lokale onderwijsexpertise centrum in Ethiopië: 'Door aanhoudende droogte is de voedselcrisis erger dan ooit. Normaal helpen de kinderen tijdens de oogsttijd hun ouders en komen dan terug naar school. Nu komen ze helemaal niet meer terug en dat stelt organisaties voor nieuwe uitdagingen.'

Uitwisseling

Edukans maakt met iedere partner afspraken over de verwachte resultaten, zodat de kwaliteit van een project kan worden bewaakt en jaarlijks aan de donateurs getoond kan worden wat er bereikt is. Edukans gaat altijd in gesprek met de partners over de bereikte resultaten. Daniel Sitati uit Kenia: 'Edukans is niet alleen belangrijk vanwege het geld. Samen wisselen we

ideeën uit en komen we tot betere plannen; we zijn strategische partners.' Ontwikkelingssamenwerking bestaat uit meer dan alleen geld geven, het bestaat ook uit het delen van ervaringen en kennis onderling, waardoor projecten nog beter gaan draaien. Ingrid Guzman, onderwijscoördinator uit Peru: 'Ons werk is niet eenvoudig. Edukans kan meedenken over bijvoorbeeld het inrichten van het onderwijs en het betrekken van ouders. Op onze beurt moeten wij die kennis die we aangereikt krijgen, weten te gebruiken. Ontwikkelingssamenwerking is tweerichtingsverkeer. Wij moeten ook de kans krijgen om te zeggen wat we nodig hebben.'

Toekomst

De toekomst van ontwikkelingssamenwerking is onduidelijk. Voor Edukans wordt het een uitdaging om u als donateur te blijven overtuigen van het nut van uw bijdrage. Zonder de bijdrage van het Nederlandse publiek heeft Edukans geen middelen meer om het werk van partners financieel te steunen. De vraag is dan: wie bepaalt het bestaansrecht van organisaties als Edukans: de publieke opinie in Nederland of de kwetsbare mensen in landen als Kenia, Malawi, Oeganda, India, Ethiopië en Peru? Voor Edukans is het antwoord duidelijk. En voor u?

